

Voorjaarsnota 2009

VZ, er waart een economische crisis in ons land. Een crisis, ontstaan door de hebzucht naar macht, korte termijnwinsten en graaiers aan de top. De SP heeft al lang geleden voorspelt dat almaar meer marktwerking en een terugtrekkende overheid niet goed kon blijven gaan. De SP pleit voor een nieuwe koers. Het toezicht in de financiële markt moet weer terugkomen. De macht van de aandeelhouders dient te worden beperkt. En de uitverkoop van de publieke zaak moet stoppen. Veel van deze zaken worden niet vanuit Helmond geregeld. Alhoewel: deze raad stemt in met de verkoop van Essent. Deze raad stemt in met het verder uitkleden van de thuiszorg. Toch zaken waar ook Helmond bij zou kunnen dragen aan een nieuwe koers voor Nederland. Een gemiste kans, als je het mij en veel inwoners van deze stad vraagt.

Helmond staat de komende jaren voor een grote uitdaging. Financieel hebben we de wind flink tegen en tegelijkertijd moeten er een aantal grote projecten gerealiseerd worden. Dat is een hele puzzel en de vraag is of dat realistisch is. Ik kom daar later nog op terug.

Door de crisis lopen de inkomsten voor Helmond terug. Als je dan toch door wilt gaan met alle ambities, zal er ergens geld vandaan moeten komen. Het college heeft dit gevonden in ombuigingen. Ik noem het beestje liever bij haar naam: bezuinigingen. Er moet voor 2,5 miljoen bezuinigd worden. Een hele opgave, aangezien de vorige bezuinigingsronde ons nog vers in het geheugen staat. Die 2,5 miljoen moet in de verschillende programma's gevonden worden. Sommige programma's worden gespaard, zoals de centrumontwikkeling en het mobiliteitsbeleid. Andere moeten inleveren, variërend van een ton tot 5 ton. Deze bedragen worden niet verder toegelicht. En dat is vreemd in de ogen van de SP. Ze komen toch niet uit de lucht vallen? Er is toch nagedacht over waar deze bedragen precies vandaan komen?

Met die vraag gingen we ook naar de toelichting door de ambtenaren. Zij zouden de bedragen zeker nader kunnen verklaren. Maar tot onze grote verbazing was men hiertoe niet bereid. Sterker nog: het college zou ook niet weten waar de bedragen precies vandaan komen. Het enige dat het college zou weten is dat de bedragen opgeteld op 2,5 miljoen euro uitkomen. Het moet niet gekker worden! Het college biedt de raad dus een plan aan, waarvan ze niet weten wat de gevolgen zijn.

Gelukkig is er de raad nog. Het lijkt mij dat geen enkel weldenkend raadslid met deze nota in kan stemmen als de gevolgen niet te overzien zijn. Hoe kun je besluiten 2,5 miljoen te gaan bezuinigen, zonder dat duidelijk is ten koste van wat? Mijn fractie kan dat in ieder geval niet. Gelukkig is het nog niet te laat. Het college kan deze middag nog alle duidelijkheid geven.

- Ik vraag de leden van het college dan ook een nadere toelichting op de bedragen te geven en te specificeren op welke posten nou precies bezuinigd gaat worden.

VZ, als je minder inkomsten krijgt, dien je kritisch te kijken naar je uitgaven. Daar ontkomt geen enkele politieke partij aan. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. We kunnen niet alles tegelijk doen. Het college mag dan de precieze bezuinigingen in mist verhullen, de richting is al wel duidelijk. Er wordt met name bezuinigd op het sociale beleid. Of in ieder geval op die programma's. En er wordt niet bezuinigd op de stedelijke ontwikkelingen die ons de komende jaren staan te wachten.

Hoe is deze afweging gemaakt? Zijn de gevolgen goed tegen elkaar afgewogen? Het lijkt er helaas niet op. Anders had het college wel een toelichting gegeven op de bezuinigingen. Dan hadden zij het

aan de raad en de inwoners van Helmond uit kunnen leggen. Maar dat kunnen zij niet. Vandaar de mist. Want er staan nogal wat zaken op de rol: een vakantiepark, themapark en voetbalstadion op Berkendonk, een themapark industrieel erfgoed, een hoogstaand culturele hotspot op de plek van de cacao-fabriek, herontwikkeling van de kanaalzone en het stationskwartier, verdubbeling van het centrum, voltooiing van de binnenring van Helmond, en herontwikkeling van de wijken Helmond-West en Stiphout. Tel daar nog bij op de al lopende en deels in uitvoering zijnde plannen m.b.t. de herontwikkeling van de Binnenstad-Oost, Suytkade, Brandevoort II, De Groene Loper, de recreatieve poort Stiphout en de automotive campus. Kras je dan eens niet achter de oren met de vraag of het opgeteld allemaal niet teveel van het goede is.-

Natuurlijk, een aantal van deze projecten is noodzakelijk en kan de SP ook ondersteunen. En sommige projecten zijn niet terug te draaien zonder dat het de gemeente veel geld kost. Het roept echter wel de vraag op of het allemaal zo nodig nú in gang moet worden gezet. Want al deze zaken drukken op de begroting.

Waarom kunnen we een aantal zaken niet uitstellen? De kanaalzone kan ook over 10 jaar opgeknapt worden. Ja, dan blijft dat even een minder mooie plek in Helmond. En ja, we krijgen daar extra geld voor vanuit provincie en het rijk. Maar er moet 60 miljoen eigen geld bij. 60 miljoen die we niet zomaar ergens hebben en die moet worden opgehoest uit onze begroting door middel van bezuinigingen.

Waarom kunnen we een aantal zaken niet wegstrepen, of op zijn minst uitstellen? Wat moeten we bijvoorbeeld met citymarketing? De concurrentie met andere steden aangaan, die vervolgens ook moeten bezuinigen om de concurrentie bij te blijven? En waarom meedingen naar een culturele hoofdstad in 2018 als allerm minst zeker is dat we dat binnen gaan halen? Allemaal dure ontwikkelingen waarbij in het geheel niet duidelijk is of dit Helmond wel iets op gaat leveren. Maar er moet wel voor bezuinigd gaan worden.

Waarom gaat er bezuinigd worden op het programma werk en inkomen, terwijl het juist nu belangrijk is dat iedereen terug kan vallen op ondersteuning van de gemeente bij het vinden van een andere baan? Waarom moet er bezuinigd worden op het armoedebeleid, terwijl de budgetwinkel wederom met een lange wachtlijst te maken heeft? Waarom gaan we door met bezuinigingen in de zorg, terwijl de gemeente de afgelopen jaren al alle zeilen bij heeft moeten zetten?

En er moet nog veel meer bezuinigd worden. Dit allemaal om de ambities van dit college na te kunnen streven. Uiteindelijk gaat het om het maken van keuzes. De richting van het college is slechts één richting. Of om in de termen van het CDA te spreken: het schip kan meerdere koersen varen. De SP is van mening dat het tijd is voor een koersverandering. Het is nog niet te laat, er kan nog van deze ramkoers afgeweken worden.

VZ, als wij pleiten voor uitstel van projecten is dat met de bedoeling dat ook echt geld wordt vrijgespeeld. Je speelt geen geld vrij als je projecten uitstelt maar ondertussen doorgaat met reserveren. Als concreet voorbeeld willen wij de voorgenomen aankoop van het Nedschroefterrein noemen. Dat gaat grofweg zo'n 20 miljoen euro kosten – het bedrag circuleerde al in de pers – en wij vragen ons af of Helmond zich dat kan veroorloven. Tenminste.....willen andere belangrijke zaken niet in het gedrang komen. Wij hebben geen aanwijzingen dat afzien van de aankoop van Nedschroef

ernstige gevolgen heeft, behalve dan dat het bedrijf gewoon blijft zitten op de plek waar het al vele jaren zit.

- Wil het college hierop reageren?

Als gezegd: het is tijd voor een koersverandering. Allereerst als het gaat om sociaal beleid. De door het college voorgestelde bezuinigingen op het programma werk en inkomen, armoedebeleid en zorg (WMO) zijn voor ons niet acceptabel. Het sociaal beleid zou juist beter moeten. Onze kritiek op de gang van zaken rond de WMO en in het bijzonder de thuiszorg hebben wij al uitgebreid op tafel gelegd. Onnodig dat nu te herhalen. Trouwens hoe zit het met de werkbonus? Wij hebben dat met een motie aangekaart bij de behandeling van de begroting vorig jaar. Mensen die langer dan een jaar een bijstandsuitkering ontvangen en werk vinden voor ten minste een half jaar, hebben in Eindhoven recht op een werkbonus van 1200 euro om het wegvallen van regelingen, de zogenaamde armoedeval, te compenseren.

- Wethouder Yeyden zou het onderzoeken en mogelijk ook invoeren in Helmond. Hoe staat het ermee?

Een tweede hoofdpunt voor ons is de volkshuisvesting en dan vooral de sociale woningbouw. Door de recessie raken bouwplannen zoals Brandevoort 2 vertraagd. De belangen van de gemeente enerzijds en de belangen van projectontwikkelaars en corporaties anderzijds lopen hierbij niet gelijk op. Uitstel kost de gemeente geld omdat de grond niet te gelde gemaakt wordt. Projectontwikkelaars en corporaties hebben dit probleem niet of veel minder. Mensen zijn terughoudend om een koopwoning aan te schaffen. Dit speelt veel minder bij sociale woningbouw. Sociale huurwoningen zijn veel minder recessiegevoelig: het is minder risicovol en beter betaalbaar. Wij realiseren ons dat in de gemeentelijke Woonvisie sociale woningbouw feitelijk is afgeschaft, namelijk alleen nog maar ter vervanging van sociale woningen die uit de markt worden gehaald door sloop of verkoop, maar wij denken dat door de recessie een serieuze heroverweging op zijn plaats is. Los daarvan vindt de SP dat sociale woningbouw sowieso veel meer ruimte verdient. Ook GroenLinks heeft pas dit punt gemaakt als het gaat om de binnenstad.

- Graag een reactie.

VZ, tot slot nog 2 dingen. Ik zou graag nog iets willen zeggen over de combinatiefunctionarissen. Wij zouden graag zien dat er openheid komt over de inzet van deze combinatiefunctionarissen. De SP ziet de inzet van de combinatiefunctionarissen het liefst zo breed mogelijk, zodat kinderen niet alleen met sport, maar ook met muziek en cultuur in aanraking kunnen komen.

- De vraag aan het college is wat is er tot nu toe met de combinatiefunctionarissen is gedaan en wanneer we een verdere uitwerking van de plannen kunnen verwachten.

Daarnaast hebben wij begrepen dat er onderzoek is geweest naar mogelijke financiële steun aan het Annatheater. We lezen hier niets van terug in de voorjaarsnota.

- Wat was de uitkomst van dit onderzoek en zijn er definitieve conclusies getrokken?

VZ, ik rond af. De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met bezuinigingen zonder te kunnen overzien wat de gevolgen zijn. Met een aantal voorgestelde bezuinigingen zijn wij het simpelweg

oneens. Op centrumontwikkeling wordt weer niet bezuinigd. Een duidelijke motivatie ontbreekt. Daarom vragen wij het college om bij de begrotingsbehandeling te komen met een alternatieve begroting. Een begroting waarin de ambities in de toekomst dusdanig bijgesteld zijn dat er niet bezuinigd hoeft te worden in de lopende programma's. Het is aan de raad om uiteindelijk een keuze te maken, maar dat kan dan op grond van uitgewerkte argumenten. Ik heb hierover een motie opgesteld.

MOTIE SP

De raad, gehoord de beraadslagingen,

Van mening dat de teruglopende inkomsten van de gemeente Helmond vragen om het maken van keuzes in het beleid voor nu en in de toekomst,

Van mening dat deze keuzes uitgewerkt voorgelegd dienen te worden aan de gemeenteraad,

Van mening dat bezuinigen slechts een van de keuzes is,

Roept het college op bij de behandeling van de begroting te komen met een alternatieve begroting waarin niet bezuinigd hoeft te worden op de verschillende beleidsprogramma's,

En gaat over tot de orde van de dag.

Erik de Vries

Namens de SP-fractie